

Nota van B&W

Portefeuille H. van der Molen
Auteur M. Portegies, P. Haker
Telefoon 5114448
E-mail: phaker@haarlem.nl
PD/SZW Reg.nr. PD/SZW/2007/255
Te kopiëren: bijlage
B & W-vergadering van 24 april 2007

Onderwerp

Uitvoering Stedelijk Kompas: realisatie brede opvangvoorziening

Bestuurlijke context

In Haarlem is al jaren een gebrek aan opvangvoorzieningen, zowel naar aantal als naar variëteit. In navolging van de G4, willen wij een nieuwe impuls geven aan de verdere ontwikkeling van de maatschappelijke opvang in Haarlem, onder de noemer Stedelijk Kompas.

Op dit moment doet zich in Haarlem de kans voor een opvangvoorziening te realiseren in Vitae Vesper¹ dat de komende jaren leeg staat. Het RIBW heeft hierover overeenstemming bereikt met Pré Wonen. Het RIBW is voornemens in dit pand een brede voorziening te realiseren met verschillende woonvormen.

Wij ondersteunen dit voornemen. De voorziening draagt bij aan de prestatieafspraken in het kader van het Grote Stedenbeleid, de wens van de raad om het aantal plaatsingen in commerciële pensions terug te dringen en onze wens het budget bijzondere bijstand, onderdeel pensionkosten, beter beheersbaar te maken. Voorliggende nota betreft dan ook ons besluit de realisatie van deze brede opvangvoorziening mogelijk te maken.

Inspraak

Omdat de oprichting van de Herberg een particulier initiatief betreft en het bestemmingsplan van het pand reeds overeenkomt met de doeleinden van de Herberg, zien wij geen aanleiding om mogelijkheid tot inspraak te bieden (zie verder bijgevoegde nota).

¹ Vitae Vesper, Westerhoutpark 46 te Haarlem

B&W-besluit:

1. Het college stelt de Raad voor het initiatief van de RIBW tot de realisatie van een brede opvangvoorziening 'De Herberg' in het voormalige verzorgingshuis Vitae Vesper te ondersteunen.
2. Het college stelt de Raad voor de éénmalige inrichtingskosten ter hoogte van € 22.500,- ten laste te brengen van de op de balans gereserveerde middelen in het kader van de BDU Sociaal.
3. Het college stelt de Raad voor de kosten voor beheer ter hoogte van € 125.000,- per jaar in 2007 ten laste te brengen van de op de balans gereserveerde middelen in het kader van de BDU Sociaal.
4. Het college brengt kosten voor beheer vanaf 2008 ten laste van de hiermee gemoede besparingen op de bijzondere bijstand en betreft dit bij het door de Raad vast te stellen minimabeleid 2008-2010.
5. Het college besluit de kosten voor activering en re-integratie van de bewoners ter hoogte van € 50.000,- per jaar ten laste te brengen van het Werkdeel WWB.
6. Het college budgetteert het gemiddelde aantal personen per jaar in commerciële pensions van 70 naar 45 waarmee het jaarlijkse budget voor pensionkosten zoals opgenomen in de bijzondere bijstand afneemt met € 140.000 per jaar en wordt vastgesteld op € 500.000, conform het vierde besluitpunt.
7. Het college verzoekt betrokken partijen RIBW en corporaties op zoek te gaan naar structurele opvangmogelijkheden als vervolg op deze tijdelijke voorziening.
8. Het college verzoekt de RIBW om op korte termijn aan het college een beheersplan te overhandigen met betrekking tot het voorkomen van problemen op het gebied van de openbare orde en veiligheid.
9. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit, er wordt uitvoering gegeven aan een communicatietraject.
10. De commissie Samenleving ontvangt het besluit van het college ter advies.

Commissieparagraaf: Recent is aan de raad de kadernota Stedelijk Kompas voorgelegd. Voorliggende nota ligt in het verlengde hiervan en betreft ontwikkelingen van grote maatschappelijke relevantie.

Bijlage A

Nota

Oprichting opvangvoorziening ‘de herberg’

1 Inleiding

In Haarlem is al jaren een gebrek aan opvangvoorzieningen, zowel naar aantal als naar variëteit. In navolging van de G4, willen wij een nieuwe impuls geven aan de verdere ontwikkeling van de maatschappelijke opvang in Haarlem, onder de noemer Stedelijk Kompas.

Op dit moment doet zich in Haarlem de kans voor een opvangvoorziening te realiseren in Vitae Vesper¹ dat de komende jaren leeg staat. De RIBW heeft hierover overeenstemming bereikt met Pré Wonen. De RIBW heeft het voornemen in dit pand een brede voorziening te realiseren met verschillende woonvormen.

Wij ondersteunen dit voornemen. Voorliggende nota betreft dan ook ons besluit de realisatie van deze brede opvangvoorziening mogelijk te maken.

2 Kader

In februari 2006 heeft de toenmalige Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport het Plan van Aanpak Maatschappelijke Opvang van de vier grote steden (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) en het Rijk aan de Tweede kamer gestuurd. Het plan is een volgende stap in de richting die de afgelopen jaren is ingeslagen: een persoonsgerichte, minder vrijblijvende aanpak van daklozen. Omdat hun vaak overlastgevend gedrag het gevolg is van hun dakloosheid, psychische en/of verslavingsproblemen zal een verbetering van hun leefomstandigheden de overlast sterk doen verminderen. Dat stelt hen in staat om binnen hun mogelijkheden mee te doen aan de samenleving.

Het plan van aanpak van de G4 biedt mogelijkheden van een doorvertaling naar de overige 39 centrumgemeenten maatschappelijke opvang, waaronder Haarlem. Onlangs hebben wij ingestemd met de startnotitie ‘plan van aanpak maatschappelijke opvang 2007 – 2013’ (MO/OWG/2007/119) welke inmiddels aan de commissie is aangeboden.

In ons coalitieakkoord 2006-2010 hebben wij aangegeven dat er sterker dient te worden ingezet op door- en uitstroom van dak- en thuislozen in de opvangvoorzieningen, het voorkomen van huisuitzettingen en het interveniëren op de achterliggende problematiek die tot huisuitzetting leidt. Dit past bij de afspraken die wij in het kader van het Grote Steden Beleid hebben gemaakt met het Rijk om de verblijfsduur in de maatschappelijke opvang met 20% te verminderen.

De realisatie van opvangvoorziening ‘de Herberg’ past in dit kader.

Wij zullen Pré Wonen vragen hoe de opvangvoorziening de Herberg zich verhoudt tot de taakstelling in de woningbouwopgave.

3 Vraagstelling

Wij ondersteunen het initiatief van de RIBW tot de realisatie van een brede opvangvoorziening, passend in ons beleid met betrekking tot de maatschappelijke opvang

¹ Vitae Vesper, Westerhoutpark 46 te Haarlem

en ons collegeakkoord. Met de RIBW maken wij afspraken met betrekking tot opvangduur, kosten en begeleiding.

4 Wijze van aanpak / oplossingsrichting

4.1 De voorziening

Het gehele project richt zich op het tijdelijk realiseren van verschillende woonzorg- en opvangmogelijkheden (met re-integratiemogelijkheden); namelijk beschermd wonen plekken voor ouderen en tijdelijke opvang en pensionplekken voor psychosociale opvang en (O)GGZ cliënten. Tevens worden diverse werkprojecten gerealiseerd; de bewoners krijgen activiteiten aangeboden gericht op activering en re-integratie.

De volgende plekken worden gerealiseerd:

- 24 beschermd wonen plekken 'plus' voor ouderen met psychische handicaps
- 5 beschermd wonen plekken voor mensen met psychische handicaps
- 2 logeerplekken GGZ
- 15 opvangplekken voor mensen met acute huisvestingsproblemen ten gevolge van psychosociale problematiek via gemeenten, waaronder voor gezinnen met kinderen (maximaal een half jaar)
- 23 plekken voor de tijdelijke opvang van ex-daklozen (maximaal een half jaar)

De diverse functies worden zodanig georganiseerd dat op verhuizing naar structurele kleinschaliger voorzieningen in de toekomst geanticipeerd wordt. Pré Wonen en de RIBW zijn voor meerdere functies reeds gestart met de ontwikkeling van deze voorzieningen.

4.2 Het pand

Het pand dat benut kan worden is een voormalig verzorgingshuis met 80 kamers en algemene ruimten aan de rand van Haarlem. Het pand kent naast de begane grond drie verdiepingen met elk zo'n 25 afzonderlijke kamers.

Het pand heeft een gebruiksvergunning en is goedgekeurd door de brandweer voor gebruik door niet-zelfredzame bewoners. De huurprijs voor de bewoners kan op een sociaal niveau worden gehouden.

4.3 Projectopzet

Het gehele project zal onderverdeeld worden in 4 afzonderlijke deelprojecten in een pand:

- Beheer en facilitaire dienst; gecombineerd met werkprojecten begane grond; algemene personeelsruimten;
- BW⁺ op de eerste etage (23 eenpersoons, 2 tweepersoons, 4 eenpersoons/kantoorruimte, grote activiteitenruimte, personeelskeukentje, kapperssalon). Extra badkamers met faciliteiten;
- Psychosociale tijdelijke opvang/pension 2^e verdieping; 23 eenpersoons, 2 tweepersoons, kleine huiskamer;
- Tijdelijke opvang ex-daklozen 3^e verdieping; 25 eenpersoons, grote huiskamer; in geval van twee kantoorruimtes: 23 kamers.

Essentieel voor het slagen van het project is de organisatie van een goede beheersfunctie. Deze is gericht op het naleven van huisregels, beheer en onderhoud van het pand, functioneren als nachtportier en aanspreekpunt voor klachten en vragen van bewoners en omwonenden. De RIBW neemt deze beheersfunctie op zich en draagt zorg voor het voorkomen van overlast en een goede communicatie met de buurt.

4.4 Relatie met de commerciële pensions

Sinds jaren plaatst de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid mensen met acute huisvestingsproblemen in commerciële pensions. Dit is een onwenselijke situatie omdat er onvoldoende psychosociale begeleiding wordt geboden en de kosten hoog zijn. Het beslag op de bijzondere bijstand bedroeg in 2006 € 630.000. Dit bedrag komt boven het aandeel in de pensionkosten dat de bewoners zelf betalen met hun bijstandsuitkering.

In de nota 'Vast in het vangnet' (SZW/2004/466) is de problematiek van de bewoners in de commercieel pensions beschreven. Met het realiseren van 'de Herberg' kan een aantal bewoners – waaronder gezinnen met kinderen – worden overgeplaatst naar de RIBW. Ook kan een aantal alleenstaande pensionbewoners worden geplaatst in 'de Herberg'. Voor een deel van hen wordt AWBZ-financiering mogelijk, waardoor financiering uit de bijzondere bijstand niet langer noodzakelijk is.

De realisatie van 'de Herberg' leidt niet tot een toename van het aantal pensionplaatsen. Omdat wij plaatsing in commerciële pensions een onwenselijke situatie vinden, brengen wij dit aantal omlaag. Anders gezegd: het aantal pensionplaatsingen in Haarlem blijft op gelijk niveau, er vindt echter een verschuiving plaats van de commerciële pensions naar deze nieuwe RIBW-voorziening. Dit leidt tot een kostenbesparing op de bijzondere bijstand. Belangrijker echter nog is dat aan pensionbewoners adequate begeleiding kan worden geboden. Dit beleid willen wij in de toekomst voortzetten.

5 Financiële gevolgen en risico's

Kosten

De huisvestingskosten worden opgebracht door enerzijds de BW-plekken (AWBZ kapitaalslasten) en anderzijds de huur (gebruiks-) opbrengsten van de verschillende opvangklanten.

De RIBW doet een beroep op de gemeente ten aanzien van de volgende kosten:

- eenmalige inrichtingskosten: € 22.500,-
- kosten voor beheer: € 125.000,- per jaar
- kosten voor activering en re-integratie van de bewoners: € 50.000,- per jaar

Dekking

Wij stellen voor de eenmalige inrichtingskosten en de kosten voor beheer ten laste te brengen van de BDU Sociaal. In het kader van het grote stedenbeleid zijn afspraken gemaakt met het rijk waaronder afspraken met betrekking tot de opvang van dak- en thuislozen. Voor de uitvoering van deze prestatieafspraken staan voldoende middelen gereserveerd op de balans. Omdat 'De Herberg' in sterke mate bijdraagt aan de prestatieafspraken met het Rijk, stellen wij voor deze kosten ten laste te brengen van de BDU Sociaal en als zodanig te betrekken bij de behandeling van de kadernota.

De kosten (€ 50.000,-) die samenhangen met de activering en re-integratie van de bewoners brengen wij ten laste van het Werkdeel WWB. Dit budget is voor dergelijke activiteiten bestemd en is toereikend.

Besparingen

Jaarlijks besteedt de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid € 640.000 aan pensionkosten uit de bijzondere bijstand. Deze kostenpost stond vermeld in de nota 'startnotitie plan van aanpak minimabeleid 2008 – 2010 (PD/SZW/2006/148).

Uitgangspunt is dat de opvangkosten voor zover de afdeling SoZaWe daaraan bijdraagt, binnen dit budget past. Dit voorstel leidt tot een betere beheersbaarheid van de pensionkosten en bovendien tot een afname van kosten in 2007 en 2008. Dat betekent dat

kosten die gemaakt worden ten behoeve van de opvang van personen in 'De Herberg' worden onttrokken aan de kosten voor pension-plaatsen in de commerciële pensions. Jaarlijks verblijven er in de commerciële pensions gemiddeld 70 personen in een voor wie SoZaWe de kosten financiert. Hiervan kunnen er vanaf 1 juni circa 25 in de Herberg terecht. Dat betekent dat wij het aantal personen bij de commerciële pensions budgetteren tot maximaal 45 per jaar.

Gelet op het feit dat de huurkosten in 'de Herberg' laag zijn, wordt voor een groep van jaarlijks 20 tot 25 personen geen beroep meer gedaan op een tegemoetkoming op de pensionkosten via de bijzondere bijstand. Hiermee realiseren wij een besparing op de bijzondere bijstand van € 144.000,- op jaarbasis, en brengen wij het budget voor de pensionkosten in 2007 terug met € 70.000 (half jaar) en in 2008 met nog eens € 70.000.

Tot slot vervalt voor minimaal 5 personen de aanspraak op pensionkosten door opname in de AWBZ-financiering. Hiermee besparen wij op jaarbasis € 36.000,- op de bijzondere bijstand, in 2007 € 18.000,-.

De hier beschreven besparingen op de bijzondere bijstand zijn alleen te realiseren met een opvangvoorziening als de Herberg. Zonder de Herberg is het namelijk niet mogelijk de opvangplekken in de commerciële pensions naar beneden te brengen zonder verlies van opvangcapaciteit.

6 Communicatie

Algemeen

Bij projecten als deze is vooral communicatie naar de buurtbewoners belangrijk. Hiertoe is een communicatieplan opgesteld. In de voorbereidende fase van het project communiceren de drie betrokken partijen gezamenlijk (RIBW, Pré wonen en de gemeente) naar buiten toe waarbij de RIBW als initiatiefnemer en uitvoerder, hoofdrolspeler is.

Als het project éénmaal loopt, communiceert het RIBW als uitvoerder van het project, naar buiten toe.

De media worden tijdens de informatieavond voor omwonenden door middel van een gezamenlijk persbericht geïnformeerd.

Inspraak

Omdat de oprichting van de Herberg een particulier initiatief betreft en het bestemmingsplan van het pand reeds overeenkomt met de doeleinden van de Herberg, zien wij geen aanleiding om mogelijkheid tot inspraak te bieden. Ook vinden er geen vergunningsplichtige verbouwingen plaats.

Wij vinden het echter wel belangrijk dat de omwonenden goed geïnformeerd en gehoord worden. Daarom wordt er zowel een bijeenkomst met de wijkraden georganiseerd als een informatieavond voor direct omwonenden. De organisatie hiervan ligt in handen van de RIBW. De gemeente ondersteunt waar nodig.

7 Besluit

1. Het college stelt de Raad voor het initiatief van de RIBW tot de realisatie van een brede opvangvoorziening 'De Herberg' in het voormalige verzorgingshuis Vitae Vesper te ondersteunen.
2. Het college stelt de Raad voor de éénmalige inrichtingskosten ter hoogte van € 22.500,- ten laste te brengen van de op de balans gereserveerde middelen in het kader van de BDU Sociaal.
3. Het college stelt de Raad voor de kosten voor beheer ter hoogte van € 125.000,- per jaar in 2007 ten laste te brengen van de op de balans gereserveerde middelen in het kader van de BDU Sociaal.

4. Het college brengt kosten voor beheer vanaf 2008 ten laste van de hiermee gemoeide besparingen op de bijzondere bijstand en betreft dit bij het door de Raad vast te stellen minimabeleid 2008-2010.
5. Het college besluit de kosten voor activering en re-integratie van de bewoners ter hoogte van € 50.000,- per jaar ten laste te brengen van het Werkdeel WWB.
6. Het college budgetteert het gemiddelde aantal personen per jaar in commerciële pensions van 70 naar 45 waarmee het jaarlijkse budget voor pensionkosten zoals opgenomen in de bijzondere bijstand afneemt met € 140.000 per jaar en wordt vastgesteld op € 500.000, conform het vierde besluitpunt.
7. Het college verzoekt betrokken partijen RIBW en corporaties op zoek te gaan naar structurele opvangmogelijkheden als vervolg op deze tijdelijke voorziening.
8. Het college verzoekt de RIBW om op korte termijn aan het college een beheersplan te overhandigen met betrekking tot het voorkomen van problemen op het gebied van de openbare orde en veiligheid.
9. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit, er wordt uitvoering gegeven aan een communicatietraject.
10. De commissie Samenleving ontvangt het besluit van het college ter advies.